

Seminārs - Diskusija

"Bīstamās iekārtas darba vidē - problēmas, risinājumi un prakse"

Darba drošības un vides veselības institūts,
Rīgas Stradiņa universitāte
Rīga, 21.11.2019

Ievads un semināra mērķis

■ Atskats uz 2019.gadu:

- 2019.gadā – kopumā turpinājās iesāktās aktivitātes:
 - » Apmācības pamatā vērstas uz reģioniem
 - » Darba aizsardzības vecākajiem speciālistiem sākām specifiskākas un garākas apmācības
 - Jauni formāti: meistarklases un diskusijas
 - » Paralēli notika dažādas informatīvās aktivitātes – pamatā tika izmantots www.stradavesels.lv un Facebook/Twitter

Plāni 2020.gadam?

■ Darba plānā?

- » Semināri par dažādām tēmām (ķīmiskās vielas, sprādzienbīstamība, OiRA)
 - Uzsvars: specifiskas tēmas, meistarklases
 - DAVS «konference» (sadarbībā ar DAKIB)
- » Virkne informatīvo materiālu – dažus paredzēts atjaunot, plānoti daži jauni)
- » Informatīvā kampaņa – pirmsskolas izglītības iestādēm un skolām (NAPO iepazīstina ar bīstamajām vielām)
- » Filmu konkurss

Diskusijas - Semināra mērķis?

- Pirmais mēģinājums
- Kombinācija:
 - » Svarīgāko prasību atkārtojums/rezumējums
 - » Kolēģu dalīšanās pieredzē, prasību precizēšana
 - » Ieteikumu formulēšana izmaiņām nākotnē
- Pārrunāt klātesošo speciālistu pieredzi - lūgums izteikt arī savu viedokli!
- Iespēja satīties nozarē strādājošiem speciālistiem!
- Anketas!

“BĪSTAMĀS” IEKĀRTAS

Iekārtu
Izgatavošana



Lietošana
Uzturēšana

Eiropas direktīvas
pēc ES līguma 95.panta

Eiropas direktīvas
Pēc ES līguma 137.panta



Spiedieniekārtu direktīva 2014/68/ES

Pamatzir. 89/391; Aprikojuma dir 2009/104

Par atbilstības
novērtēšanu



Darba
aizsardzības
likums

Par BI
tehnisko
uzraudzību

MK348-16 Spiedieniekārtu un to
kompleksu noteikumi

MK207-16 Vienkāršu spiedvertņu N;
MK500-11 N par transp. spied.iekārtām

MK526, MK749

MK518-03 Spiedieniekārtu kompleksu
TU kārtība **MK500-11** N par transp
spiedieniekārtām

“BĪSTAMĀS” IEKĀRTAS

Par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību

Likums “Par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību”

1.Pants 1) bīstamās iekārtas — iekārtas un to kompleksi, kas neatbilstošas lietošanas un uzturēšanas rezultātā var apdraudēt cilvēku **dzīvību un veselību**, vidi un materiālās vērtības un kas to lietošanas laikā ir pakļautas šajā likumā noteiktajai **valsts uzraudzībai un kontrolei** un normatīvajos aktos noteiktajām pārbaudēm;

3.pants....

2) Bīstamo iekārtu sarakstu un prasības, kas jāievēro, organizējot un veicot darbus ar bīstamajām iekārtām, kā arī bīstamo iekārtu tehniskās uzraudzības kārtību nosaka Ministru kabinets. [\[MK384-00\]](#)

Vispārīgās prasības bīstamajām iekārtām

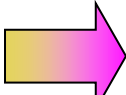
8.pants

- 1) jāatbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām un jābūt apgādātām ar **atbilstību** apliecinājošiem dokumentiem;
- 2) jābūt MK noteiktajā kārtībā [MK1320-09] reģistrētām bīstamo iekārtu reģistrā **{BIR}**, kuru uztur **PTAC**;
- 3) jābūt apgādātām ar **lietošanas dokumentiem** un **brīdinošiem uzrakstiem** latviešu valodā;
- 4) jābūt pārbaudītām normatīvajos aktos paredzētajā **apjomā** un **termiņos**;

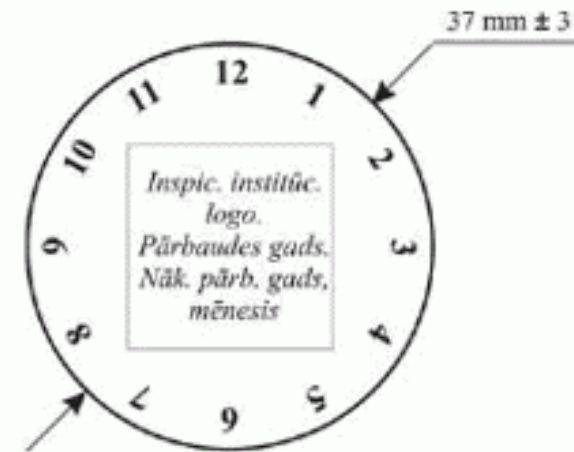
“BĪSTAMĀS” IEKĀRTAS

Vispārīgās prasības bīstamajām iekārtām

8.pants

5) jābūt apgādātām ar inspicēšanas institūcijas izsniegtu **pārbaudes zīmi**  [MK124-06], kas novietota **uz bīstamās iekārtas** vai, ja tas nav iespējams, tiek glabāta iekārtas **tehniskajā pasē** un apliecina, ka attiecīgā iekārta noteiktā kārtībā ir izturējusi pārbaudi.

2. Maināmā uzlīme (attēls) iekārtas pārbaudi izpildes un nākamās pārbaudes gada un mēneša norādīšanai



Bīstamo iekārtu pārbaudes vispārējā kārtība

9.pants. Bīstamo iekārtu pārbaužu **periodiskumu** un **apjomu** nosaka saskaņā ar normatīvajiem aktiem.

11.pants. Informāciju par bīstamās iekārtas pārbaudi ieraksta bīstamās iekārtas reģistrā, pārbaudes rezultātus — protokolā, un **vienu** pārbaudes protokola eksemplāru **triju** darba dienu laikā pēc pārbaudes pabeigšanas **nodod** bīstamās iekārtas valdītājam.

Bīstamo iekārtu pārbaudes vispārējā kārtība

12.pants. Ja bīstamās iekārtas pārbaudē konstatēts, ka attiecīgā iekārta **apdraud** cilvēku dzīvību un veselību, vidi un materiālās vērtības, par to nekavējoties brīdina bīstamās iekārtas **valdītāju** un paziņo **PTAC**, kā arī, ja apdraudēta vide, — **Vides valsts inspekcijai**. Vienu pārbaudes protokola eksemplāru vienas dienas laikā nosūta PTAC un, ja apdraudēta vide, — arī **VVI**.

Bīstamo iekārtu pārbaudes vispārējā kārtība

13.pants. Inspicēšanas institūcijām ir **pienākums** reģistrēt bīstamās iekārtas BIR un atjaunot datus par veiktajām bīstamo iekārtu pārbaudēm.

Bīstamo iekārtu valdītāja pienākumi (14.pants))

- **uzturēt BI atbilstoši** normatīvo aktu prasībām;
- nodrošināt BI apkalpojošā **personāla apmācību** un **instruktāžas**, kas paredzētas normatīvajos aktos par **DA**, ņemot vērā BI veidu, sarežģītības un bīstamības pakāpi, kā arī darbinieku izglītību un iepriekšējā darba pieredzi;
- nodrošināt normatīvajos aktos paredzēto bīstamo iekārtu **pārbaužu veikšanu**;

Bīstamo iekārtu valdītāja pienākumi (14.pants)

- **pārtraukt** bīstamo iekārtu darbību, ja konstatēts, ka tās apdraud cilvēku dzīvību un veselību, vidi un materiālās vērtības;
- **ziņot PTAC** un, ja apdraudēta vide, — arī **VVI** par bīstamo iekārtu avārijām, kā arī pēc minēto institūciju pieprasījuma sniegt avāriju izmeklēšanai nepieciešamos dokumentus un paskaidrojumus.

“BĪSTAMĀS” IEKĀRTAS

Bīstamo iekārtu valdītāja tiesības (15.pants)

- ar darba devēju sabiedrisko organizāciju starpniecību piedalīties normatīvo aktu izstrādē;
- **informēt PTAC** un akreditācijas institūciju par gadījumiem, kad II darbība neatbilst normatīvo aktu prasībām, un pieprasīt, lai šīs institūcijas **likumā** noteiktajā kārtībā atlīdzina savas darbības rezultātā nodarītos zaudējumus;
- **izvēlēties** II, ar kuru slēgt līgumu par BI pārbaužu veikšanu;
- veikt savā valdījumā esošo bīstamo iekārtu tehnisko apkopi un remontu, **ja šīm iekārtām saskaņā ar normatīvajiem aktiem nav paredzēta īpaša apkopes un remonta veikšanas kārtība.**

VI nodaļa

Vispārējā kārtība, kādā apmāca un atestē personas, kuras veic darbus ar bīstamajām iekārtām

MK137-10 Cilv. celš. paredz. pacēlāju TUK

17. Pacēlāja valdītājs nodrošina, ka p lieto un vada persona, kas attiecīgi apmācīta un apguvusi attiecīgās konstrukcijas (saskaņā ar šo N 3.p. minēto klasifikāciju) p drošu lietošanu, ievērojot arī konkrētā p ražotāja norādījumus, un attiecīgā apmācība ir dokumentāri apliecināta.

Atšķiras no EN280
klasifikācijas

“BĪSTAMĀS” IEKĀRTAS

APMĀCĪBA, jautājumi

Kas un kā nosaka periodiskumu nepieciešamajām apmācībām darbam ar bīstamajām iekārtām?

Kura persona (vai jābūt kādai izglītībai?) var apmācīt darbiniekus veicot darbu pie BI?

Kā jāapmāca apkalpojošais personāls. Vai var paši vai obligāti mācību firmas

Vai jāinstruē 2x gadā tikai tie, kas lieto BI vai arī visa nodaļa, kaut arī visi šie cilvēki neizmanto BI?

Kas apmāca darbam ar gāzes BI, elektrību?

APMĀCĪBA & Likumdošana

Apmācību derīguma periods? Firmas liek dažādus?...

Uzņēmumu pašu apmācība, kādi dokumenti jāformē?

Kā jāapmāca apkalpojošais personāls. Vai var paši vai obligāti mācību firmas? Apmācību veids?

Dažāda veida speciālistu apmācības, kura valsts institūcija konkrēti par to atbild (vai kontrolē)?

Vai BI iznomātājs (valdītājs drīkst atteikties izsniegt lietošanas dokumentāciju latviešu valodā?

APMĀCĪBA

Kas un kā nosaka periodiskumu nepieciešamajām apmācībām darbam ar bīstamajām iekārtām?

Likums? **V nodaļa** Bīstamo iekārtu valdītāja pienākumi un tiesības

14.pants. Bīstamo iekārtu valdītājam ir pienākums:...

3) nodrošināt **BI** apkalpojošā personāla **apmācību** un instrukcijas, kas paredzētas **normatīvajos** aktos **par DA**, ņemot vērā **BI** veidu, sarežģītības un bīstamības pakāpi, kā arī **darbinieku izglītību** un iepriekšējā darba pieredzi;

VI nodaļa **Vispārējā kārtība, kādā apmāca un atestē personas, kuras veic darbus ar bīstamajām iekārtām**
(Izslēgta)

APMĀCĪBA

Kas un kā nosaka periodiskumu nepieciešamajām apmācībām darbam ar bīstamajām iekārtām?

MK526-02 84. Darba devējs izveido un aktualizē tā darba aprīkojuma sarakstu, kas var radīt palielinātu risku nodarbināto drošībai un veselībai (piemēram, BI). Norāda:

- ⚠️ Aprīkojuma identifikāciju un tā atrašanās vietu;
- ⚠️ Atbildīgo darbinieku (par drošu lietošanu un apkopi), **T stāvokli**
- ⚠️ Pēdējās un nākamās TP veidu un datumu

44. Pašgājējas iekārtas atļauts vadīt tikai attiecīgi apmācītiem nodarbinātajiem.

81.7. darbā ar aprīkojumu, kas var radīt palielinātu risku nodarbināto drošībai un veselībai (piemēram, BI), norīko tikai speciāli apmācītus nodarbinātos;

Pārbaudes MK526

Darba devējs **81.5. nodrošina darba aprīkojuma pārbaudi pēc uzstādīšanas un pirms lietošanas**, kā arī pēc montāžas citā vietā vai citā izvietojumā, ja darba aprīkojuma drošību nosaka tā uzstādīšanas apstākļi;

81.8. ja darba aprīkojumu lieto ārpus uzņēmuma, nodrošina to ar apliecinājumu (dokumentu, uzlīmi, zīmogu) par pēdējo drošības pārbaudi.

Pārbaudes veic darba devēja norīkotais **atb. spec.**, vai II (ja to nosaka normatīvie akti vai ja dd nevar pārbaudes nodrošināt).

83. ..Pārbaužu protokolus darba aprīkojuma īpašnieks un darba devējs, kā arī inspicēšanas institūcija glabā 10 gadus,

86. Dd nodrošina nodarbinātos ar **saprotamu nepieciešamo informāciju un rakstiskām instrukcijām** par darba aprīkojumu, kā arī šo instrukciju pieejamību nodarbinātajiem.

MK526 informēšana, instruktāža

87. Informācija un rakstiskās instrukcijas par D aprīkojumu ietver DA prasības, D aprīkojuma lietošanas noteikumus, iespējamo Ā un AV situāciju aprakstu un rīcību šādās situācijās, ievērojot **ražotāja instrukcijas** un **tehnisko dokumentāciju**, kā arī pieredzi D aprīkojuma lietošanā.
88. Nodarbinātos informē par D vietā vai tās tuvumā esošo D aprīkojumu un par jebkurām izmaiņām tajā (arī tad, ja viņi to nelieto), kā arī izskaidro attiecīgā darba aprīkojuma bīstamību.
89. D devējs normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nodrošina nodarbināto **apmācību** un **instruēšanu** jautājumos, kas saistīti ar D aprīkojuma lietošanu (arī informēšanu par jebkuru risku, kas saistīts ar darba aprīkojuma lietošanu).

“BĪSTAMĀS” IEKĀRTAS

APMĀCĪBA

Kas un kā nosaka periodiskumu nepieciešamajām apmācībām darbam ar bīstamajām iekārtām?

MK113 [MK137] 19.[17.] Kravas celtņa [pacēlāja] valdītājs nodrošina, ka kravas celtni [pacēlāju] lieto un vada persona (turpmāk – kravas celtņa [pacēlāja] operators), kas [attiecīgi] apmācīta [un apguvusi] par attiecīgās konstrukcijas (saskaņā ar šo noteikumu [5.punktā](#) minēto klasifikāciju) [saskaņā ar šo noteikumu 3.punktā minēto klasifikāciju] kravas celtņu [pacēlāju] drošu lietošanu, ievērojot arī konkrētā kravas celtņa [pacēlāja] ražotāja norādījumus [, un attiecīgā apmācība ir dokumentāri apliecināta] šo noteikumu [15.punktā](#) minētajā lietošanas dokumentācijā.

APMĀCĪBA

Kas un kā nosaka periodiskumu nepieciešamajām apmācībām darbam ar bīstamajām iekārtām?

MK749: 23. Atkārtoto instruktāžu veic sākotnējās instruktāžas apjomā ne retāk kā reizi gadā, bet darbos ar **BI**, kā arī paaugstinātas bīstamības darbos (atbilstoši darba devēja apstiprinātajam sarakstam) – **ne retāk kā reizi sešos mēnešos**.

24. Neplānoto instruktāžu organizē un, ja nepieciešams, instrukciju saturu pārskata (aktualizē), ja:

24.3. nodarbinātais pārtraucis darbu uz laiku, kas ilgāks par 60 kalendāra dienām, bet darbos ar **BI** vai paaugstinātas bīstamības darbos – **uz laiku, kas ilgāks par 45 kalendāra dienām**.

APMĀCĪBA

Kas un kā nosaka periodiskumu nepieciešamajām apmācībām darbam ar bīstamajām iekārtām?

Par apmācību derīguma periodiem, apmācību organizēšanu uzņēmumiem pašiem, priekš šīm apmācībā nepieciešami noformējamiem dokumentiem. *Vai var? Kādi nosacījumi?*

Šobrīd likumdošana skaidri nedefinē, kādā veidā tiek veiktas apmācības, vien to, ka par to atbildīgs darba devējs. **BI – Valdītājs!**

Mācību firmas katra pēc savas patikas uzliek apliecībās derīguma termiņus vienu gadu, divus, trīs - kā kura.

“BĪSTAMĀS” IEKĀRTAS

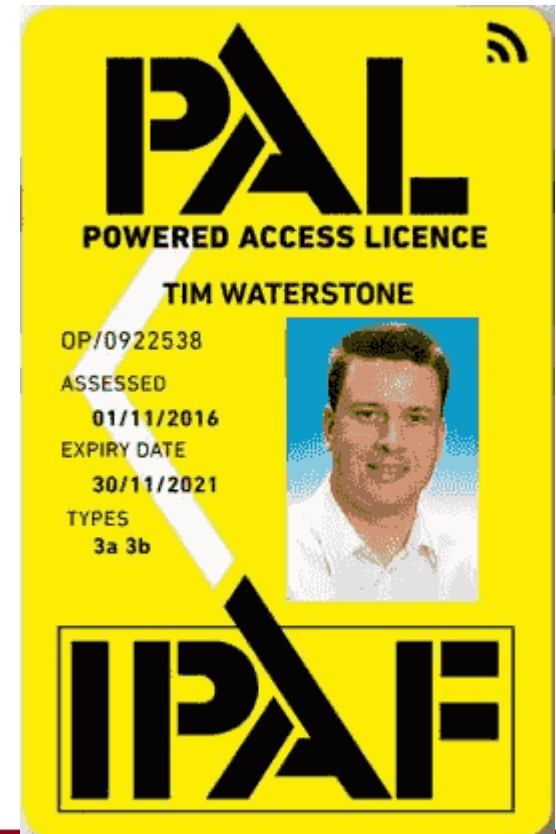
APMĀCĪBA

Kas un kā nosaka periodiskumu nepieciešamajām apmācībām darbam ar bīstamajām iekārtām?

The IPAF training programme conforming international standard ISO 18878

[IPAF-approved training centre.](#)

Ik pēc **5** gadiem apmācība jāatkārto



APMĀCĪBA

Prasības apmācību veicējiem(vai jābūt kādai izglītībai?), lai varētu apmācīt darbiniekus, veicot darbu ar bīstamām iekārtām?

APMĀCĪBA

Nav saprotams, kā jāapmāca apkalpojošais personāls. Mācību firmas uz šīs neskaidrības veido dažādas apmācību programmas un māca visu ko pa labi un pa kreisi, bet cik tas viss ir atbilstoši un adekvāti nav saprotams. Būtu labi, ja darba devēju pārstāvjiem tiktu izskaidrots, kādas ir iespējas apmācīt personālu – arī pašiem (kāda dokumentācija ir jā sagatavo, lai viss juridiski būtu pareizi). Jautājuma būtība ir izskaidrot dažādas iespējas, lai būtu izvēle lēmuma pieņemšanā – mācību centrs vai paši.

“BĪSTAMĀS” IEKĀRTAS

APMĀCĪBA

Kāpēc pašam uzņēmumam netiek dota iespēja apmācīt savus darbiniekus darbam ar bīstamajām iekārtām (vismaz atkārtotās)?

Vai tiešām tā ir?

“BĪSTAMĀS” IEKĀRTAS

Iekārtu pārbaude , uzraudzība, remonts

Kā pārlicināties, ka **BI** pārbaužu eksperti veic savu darbu pēc būtības, nevis "ķeksīša pēc"? Kāpēc pašam uzņēmumam netiek dota iespēja apmācīt savus darbiniekus darbam ar bīstamajām iekārtām (vismaz atkārtotās)? Vai uzņēmumam, kurš nodod nomā bīstamo iekārtu citai organizācijai, ir jāpārlicinās par citas organizācijas darbinieku kompetenci?

“BĪSTAMĀS” IEKĀRTAS

Iekārtu pārbaude , uzraudzība, remonts

Vai uzņēmumam, kurš nodod nomā BI citai organizācijai, ir jāpārlicinās par tās darbinieku kompetenci?

Iznomāšana

Vai BI iznomātājs (valdītājs) drīkst atteikties izsniegt lietošanas dokumentāciju LV?

Lietošanas dokumentācija MK137

13. Pacēlāja valdītājs nodrošina, ka katram pacēlājam ir šāda lietošanas dokumentācija:

13.1. P ražotāja vai tā pilnv. pārst. sastādīta P lietošanas instrukcija, kurā norādīta vismaz šāda informācija:

13.1.1. P montāžas un uzstādīšanas kārtība, arī P principiālā shēma, kurā norādīts vadības un kontroles ierīču izvietojums;

13.1.2. P lietošanas kārtība paredzētajos lietošanas apstākļos un ārkārtas situācijās

13.1.3. P tehniskās apkopes un uzraudzības kārtība, arī **lietotāja veicamās pārbaudes**;



13.1.4. P rasējumi, specifikācijas, diagrammas un aprēķini, ja tie palīdz izprast instrukcijā sniegtās norādes;

Lietošanas dokumentācija MK137

13. Pacēlāja valdītājs nodrošina, ka katram pacēlājam ir šāda lietošanas dokumentācija:

13.2. pacēlāja periodiskās apskates un tehniskās apkopes **žurnāls**, kurā norāda **visus datus** par veiktajām pacēlāja **tehniskajām apkopēm**, tai skaitā remontiem vai rekonstrukciju, kā arī veiktajām **tehniskajām pārbaudēm**, tai skaitā šo noteikumu V nodaļā minētajām pārbaudēm.



12. Atsavinot vai citādi nododot pacēlāju citas personas valdījumā, tai nodod arī pacēlāja pasi un visu šo noteikumu 13.punktā minēto dokumentāciju.

Pacēlāja nodošana lietošanā MK137

14. Ja P ražotājs ... ir nodrošinājis lietošanas dokumentāciju elektroniskā formā, P valdītājam ir tiesības šo noteikumu 13.1.3., 13.1.4. un 13.2. ap-punktā minētos dokumentus lietot un aktualizēt arī elektroniski.

15. Ja pacēlāja valdītājam nav pieejami ražotāja vai tā pilnvarotā pārstāvja sastādītie šo noteikumu [13.punktā](#) minētie dokumenti, **valdītājs** ir atbildīgs par attiecīgu dokumentu sagatavošanu..

17. P valdītājs nodrošina, ka P lieto un vada persona (turpmāk – P operators), kas attiecīgi apmācīta un apguvusi attiecīgās konstrukcijas (saskaņā ar šo noteikumu [3.punktā](#) minēto klasifikāciju) P drošu lietošanu, ievērojot arī konkrētā P ražotāja norādījumus, un attiecīgā apmācība ir **dokumentāri apliecināta**.

Pacēlāja nodošana lietošanā MK137

18. Nododot P lietošanā citai personai, P valdītājs pārlicinās, ka attiecīgā persona atbilst šo noteikumu [17.punktā](#) minētajām prasībām.

Jautājums: - Vai valdītājam ir jāpieprasa apmācības dokumentācija, ka inspicēšanas institūcijas darbinieki ir apmācīti? Viņi taču arī veic darbus ar pacēlāju!

Pacēlāja valdītāja pienākumi MK137

- 20.1. nodrošināt šo noteikumu un lietošanas dokumentācijas prasībām atbilstošu P tehnisko stāvokli;
- 20.2. ar **rakstisku** rīkojumu norīkot atbilstošas kvalifikācijas speciālistu (turpmāk – **atbildīgais speciālists**), kas ir atbildīgs par P tehnisko stāvokli, tā drošu lietošanu un apkopi;
- 20.3. noteikt kārtību, kādā atbildīgais speciālists izsniedz **norīkojumus** darbiem paaugstinātas bīstamības apstākļos;
- 20.4. nodot atbildīgā speciālista rīcībā **P pasi** un šo noteikumu 13.punktā minēto P lietošanas dokumentāciju;
- 20.5. ziņot PTAC par avārijām un nelaimes gadījumiem, kas notikuši, lietojot pacēlāju.

Pacēlāja valdītāja pienākumi MK137

25. Lai uzstādītu pacēlāju darbu veikšanai, tā valdītājs:

25.1. nodrošina drošus darba apstākļus cilvēkiem grozā (uz platformas), ņemot vērā pacēlāja celjspēju, groza pacelšanas augstumu un izlici;

25.2. nodrošina, lai veicamie darbi neradītu papildu slodzi uz izlici;

25.3. paredz darba drošības pasākumus vietā, kur ir uzstādīts pacēlājs.

Atbildīgā speciālista pienākumi MK137

- 21.1. nodrošināt drošu celšanas darbu organizāciju un, ja nepieciešams, attiecīgu **darba drošības** instrukciju izstrādi;
- 21.2. sagatavot P šo noteikumu V nodaļā minētajām tehniskajām pārbaudēm un būt klāt šo pārbaudzi veikšanā;
- 21.3. nodrošināt P operatora zināšanu pārbaudi par P lietošanu saskaņā ar šo noteikumu **17.punktā** minētajām prasībām;
- 21.4. nodrošināt šo noteikumu 13.punktā minētās dokumentācijas atbilstošu uzturēšanu, kā arī pieejamību personām, kurām tā nepieciešama darba pienākumu veikšanai;
- 21.5. instruēt P operatorus darba vietā un organizēt atkārtotas un ārpuskārtas zināšanu pārbaudes; 21.6. izsniegt norīkojumu darbiem paaugst bīstamības apstākļos (2.pielikums EPL);
- 21.7. ja konstatēti defekti un **instrukciju** pārkāpumi darbā ar P, pārtraukt P darbību un nodrošināt atklāto trūkumu novēršanu.

Pacēlāja operatora pienākumi MK137

22.1. lietot tikai tādas konstrukcijas P (saskaņā ar šo noteikumu [3.punktā](#) minēto klasifikāciju), kuru lietošanā viņš ir apmācīts;

22.2. nodrošināt pacēlāja lietošanu saskaņā ar šo noteikumu [13.punktā](#) minēto lietošanas dokumentāciju.

23. Pārvietojamos P uzstāda uz atbilstoši sagatavota laukuma, ievērojot **grunts kategoriju** un rakstur. saskaņā ar P liet dokumentāciju.

24. Stacionāros P nostiprina pie konstrukcijām vai būvju sienām, kas nodrošina P lietošanas drošību, ievērojot maksimāli iespējamās slodzes kombinācijas, kas iedarbosies uz attiecīgajām konstrukcijām vai būvju sienām.

26.P uzstāda tā, lai attālums starp pacēlāja tālāk izbīdīto kustīgo daļu un celtnēm, krāvumiem un citiem priekšmetiem (iekārtām) **nebūtu mazāks par metru.** ???

Pacēlāja tehniskās pārbaudes MK137

Pēc valdītāja pieprasījuma II pirms P reģistrācijas BIR veic P pirmreizējo TP šādā apjomā:

34.1. P lietošanas dokumentācijas pārbaudi – tajā ietverto datu atbilstību konkrētajam P un šo noteikumu 13.punktā minētajām prasībām;

34.2. P TP saskaņā ar šo noteikumu 36.punktu

36. Pacēlāja kārtējā {ik12 mēn} tehniskā pārbaude ietver:

36.1. vizuālo pārbaudi – P apskati un novērtēšanu darbībā, vizuāli pārbaudot atsevišķus elementus:

36.1.1. metālkonstrukciju un metinājuma savienojumu stāvokli (nosakot plaisas, deformācijas, sienu biezuma izmaiņas korozijas dēļ un citus defektus);

Pacēlāja tehniskās pārbaudes MK137

36. Pacēlāja kārtējā TP ietver: 36.1. vizuālo pārbaudi :
- 36.1.2. groza (platformas), hidrocilindru asu un pirkstu stiprinājumu, kā arī nožogojumu stāvokli;
 - 36.1.3. trošu un ķēžu stāvokli un to stiprinājumu pareizību;
 - 36.1.4. pacēlāja masas, pretsvara un izlices parametru atbilstību, salīdzinot ar pacēlāja pasē norādītajiem lielumiem;
- 36.2. statisko pārbaudi ar pārslodzi 1,5 nominālās slodzes;
- 36.3. dinamisko pārbaudi ar pārslodzi 1,1 nominālā slodze;
- 36.4. pacēlāja drošības ierīču darbības pārbaudi.
37. Ja P ražotājs statiskās vai dinamiskās pārbaudes veikšanai lietošanas dokumentācijā norādījis slogojumu, kas atšķiras no šo noteikumu 36.2. vai 36.3.apakšpunktā minētā slogojuma, un šis slogojums ir norādīts P pasēs ([1.pielikums](#)) 17.punktā, tehniskajā pārbaudē piemērojams ražotāja noteiktais

slogojums.

Ārpuskārtas pārbaudes MK137

38.P ārpuskārtas TP veic šādos gadījumos:

38.1. pēc rekonstrukcijas.

38.2. pēc jaunas izlices iekārtas montāžas;

38.3. pēc pacelšanas mehānisma kapitālā remonta vai nomaiņas;

38.4. pēc Patērētāju tiesību aizsardzības centra amatpersonas pamatota pieprasījuma.

39. Ārpuskārtas TP apjomu nosaka II saskaņā ar **piemērojamo standartu prasībām.**

Darba aizsardzības iedalījums

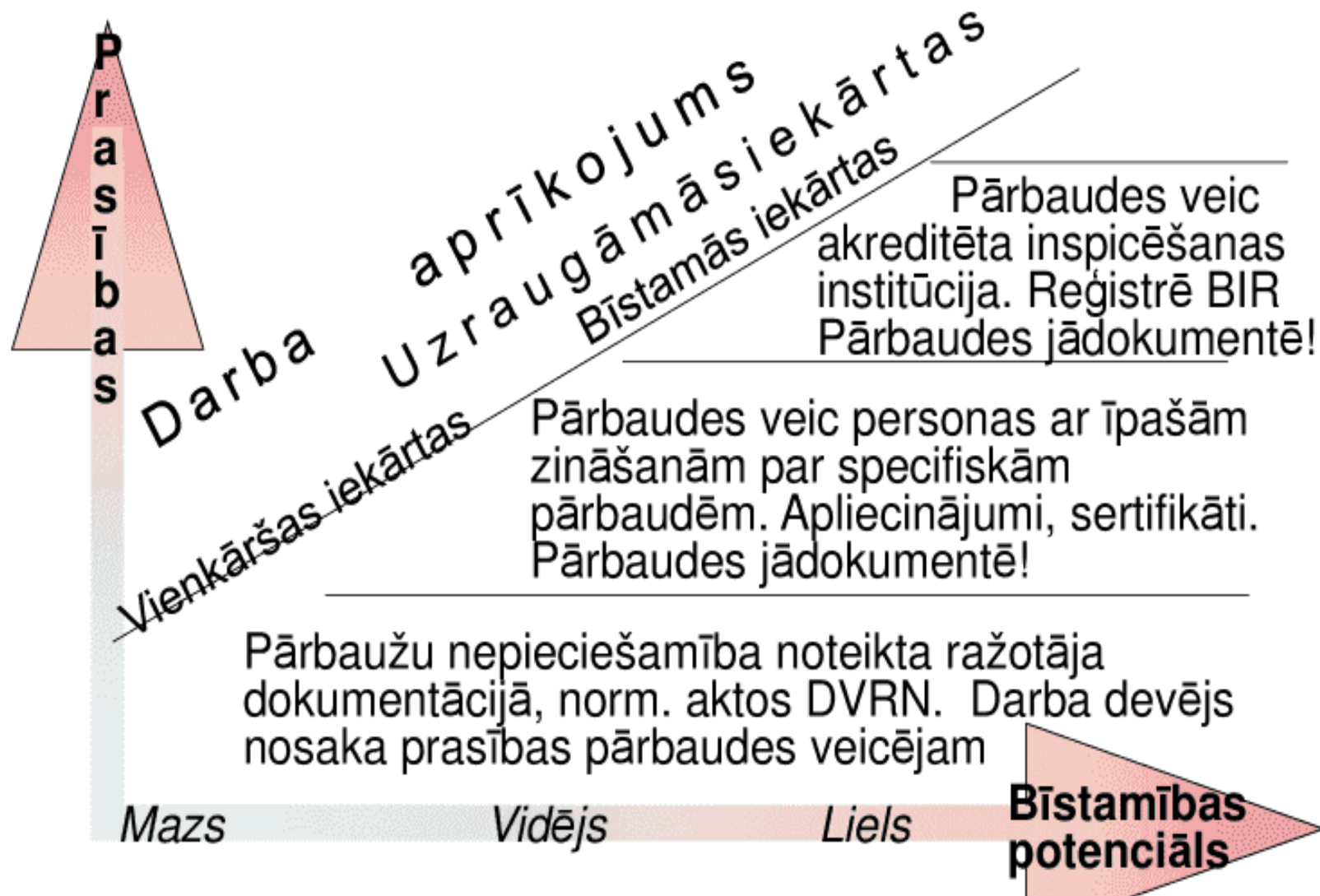
Preventīvi tehniski orientētā darba aizsardzība

Tehniskā darba aizsardzība

Darba aizsardzība atbilstoši DAL

Sociālā darba aizsardzība

“BĪSTAMĀS” IEKĀRTAS



Atbildība par BI TU normatīvo aktu neievērošanu

[līdz 01.01.2020.]

- **Fiziskās** un **juridiskās** personas, kas saskaņā ar šo likumu un citiem likumiem veic darbus ar BI, likumā noteiktajā kārtībā **atbild** par zaudējumiem, ko tās nodarījušas.
- **Atlīdzināmo zaudējumu apmēru nosaka tiesa saskaņā ar likumiem.**
- Bīstamo iekārtu **valdītāji** vai **personas**, kuras veic darbus ar bīstamajām iekārtām, likumā noteiktajā kārtībā **ir atbildīgas** par šajā likumā noteikto prasību neievērošanu.

Atbildība par bīstamo iekārtu TU normatīvo aktu neievērošanu *[ar 01.01.2020.]*

19. pants. (1) Par BI TU regulējošo normatīvo aktu pārkāpšanu piemēro brīdinājumu vai naudas sodu fiziskajai personai no piecām līdz septiņdesmit naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai - no divdesmit līdz simt četrdesmit nsv.

(2) Par neregistrētas BI lietošanu piemēro naudas sodu BI valdītājam fiziskajai personai no piecām līdz simt četrdesmit nsv, bet juridiskajai personai - no divdesmit līdz divsimt astoņdesmit nsv.

(3) Par BI TU regulējošo normatīvo aktu pārkāpumiem, kas rada tiešus draudus personu drošībai un veselībai, piemēro naudas sodu BI valdītājam fiziskajai personai no piecām līdz simt četrdesmit nsv, bet juridiskajai personai - no divdesmit līdz divsimt astoņdesmit nsv.

20. pants APProcesu veic PTAC

Tehniskā darba aizsardzība Vispārīgi

Likums “**Par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību**”

MK N Nr.384-00 “**Noteikumi par BI**”

MK N Nr.1320-09 “**N par BI reģistrāciju**”

MK N Nr.535-08 “**BI avāriju izmeklēšanas kārtība**”

MK N Nr.124-06 “**N par BI pārbaudes zīmi**”

MK N Nr 526-02 “**DA prasības, lietojot darba
aprīkojumu**”

MK N Nr. 195-08 “**Mašīnu drošības N**”

Tehniskā darba aizsardzība

- Specifiskie noteikumi par noteikta veida BI
- MK74-01 “Prasības DUS tehnoloģiskajām iekārtām un iekārtu TUK” *ParAtbNov&BITU tehn.pase un pase,*
- MK87-01 “Prasības tērauda kausēšanas iekārtām un iekārtu TUK” *ParBITU pase LV, Liet Instr. – valoda nav*
- MK377-01 “Prasības tērauda velmēšanas iekārtām un iekārtu TUK” *ParAtbNov&BITU pase un liet instr valnav*
- MK384-01 Bīstamo vielu uzglabāšanas rezervuāru TUK *ParBITU pase. Liet.instr*
- MK164-02 Prasības maģistrālajiem cauruļvadiem un m cv TUK *ParBITU tehn pase. Liet.dok valsts valodā*

Tehniskā darba aizsardzība

Specifiskie noteikumi par noteikta veida iekārtām

MK113-10 “Kravas celtņu TUK” *Bl, pase, ražotāja liet instr*

MK136-10 “Publisko atrakciju iekārtu drošības prasības un TUK” *Bl tehn pase, liet dok*

MK137-10 “Cilvēku celšanai paredzēto pacelāju TUK”

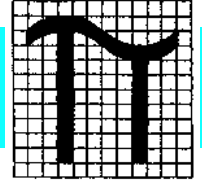
MK138-10 “N par katliekārtu TU” *Bl, pase, liet dok* 

MK195-10 Liftu drošības un TU N *Bl pase, liet. dok*

MK636-10 N par cilvēku pārvietošanai paredzēto eskalatoru un konveijeru TU *Bl pase, liet. dokumentācija*

MK518-03 “Spiedieniekārtu kompleksu tehniskās uzraudzības kārtība”

Tehniskā darba aizsardzība



Specifiskie noteikumi par noteikta veida iekārtām

MK555-07 N par trošu ceļu iekārtu nodošanu
lietošanā un TUK

MK538-09 Autotransporta līdzekļu cisternu bīstamo
kravu pārvadāšanai TUK

MK953-09 Sašķidrinātās naftas gāzes balonu
uzpildes staciju tehniskās uzraudzības kārtība

MK500-11 N par transportējamām spiedieniekārtām

Par AtbNov & BITU pase LV –tikai cisternām [2010/35/ES](#)

6.¹ LPG balonu, kuram nav veikta atbilstības novērtēšana vai
atkārtota atbilstības novērtēšana un kas nav marķēts ar "PĪ"
zīmi, var tirgot un lietot, ... 6.²Pārbaudi veic LPG balonu US

[Preventīvi] Tehniskā Darba Aizsardzība



Spiedieniekārtas un to kompleksi

Prasības ražotājiem – MK348-16

Spiedieniekārtu un to kompleksu noteikumi

Izdoti saskaņā ar likuma "**Par atbilstības novērtēšanu**" 7.panta pirmo un otro daļu
Transponē EPP 2014. gada 15. maija Direktīvu [2014/68/ES](#) par dalībvalstu
tiesību aktu saskaņošanu attiecībā uz spiedieniekārtu pieejamību tirgū.

*Prasības nav pārņemtas pietiekami precīzi, labākai sapratnei
ieteicams lasīt EN vai DE tekstu*

[Preventīvi] Tehniskā Darba Aizsardzība



Spiedieniekārtas un to kompleksi Prasības lietotājiem – MK518-03 Spiedieniekārtu kompleksu tehniskās uzraudzības kārtība

*Izdoti saskaņā ar likuma "Par bīstamo iekārtu
tehnisko uzraudzību" 3.panta otro daļu*

*Izdoti saskaņā ar likuma " "Par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību"
3.panta otro daļu
Specifiski Latvijas noteikumi*

Vienkāršās spiedtvertnes



Vienkāršās spiedtvertnes Prasības ražotājiem– MK207-16 Vienkāršu spiedtvertņu noteikumi

Izdoti saskaņā ar likuma "[Par atbilstības novērtēšanu](#)"
[7. panta](#) pirmo un otro daļu

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīvas [2014/29/ES](#) par dalībvalstu tiesību aktu saskaņošanu attiecībā uz vienkāršu spiedtvertņu pieejamību tirgū.

96. Tvertņu tirgus uzraudzībā piemērojamas regulas Nr. [765/2008](#) 15. panta trešajā punktā un 16.–29. pantā minētās prasības.

“BĪSTAMĀS” IEKĀRTAS

Vienkāršās spiedtvertnes MK207-16 Marķējums

79. Uz tvertnes vai uz tvertnes informācijas plāksnītes ražotājs norāda šādu informāciju:

- 79.1. maksimālais darba spiediens (PS) bāros (bar);
- 79.2. maks darba temperatūra (Tmax) grādos pēc Celsija (°C);
- 79.3. min-lā darba temperatūra (Tmin) grādos pēc Celsija (°C);
- 79.4. tvertnes tilpums (V) litros (l);
- 79.5. ražotāja nosaukums vai reģistrēta preču zīme un adrese;
- 79.6. tvertnes tipa un sērijas vai partijas identifikācija;
- 79.7. tvertnēm, kurām maksimālā darba spiediena un tilpuma reizinājums (PS x V) pārsniedz 50 bāru uz litru, – CE zīme, kas paredzēta regulas (EK) Nr. [765/2008](#) II pielikumā, un vismaz tā gadskaitļa pēdējie divi cipari, kad tvertne marķēta ar CE marķējumu.

“BĪSTAMĀS” IEKĀRTAS

Vienkāršās spiedtvertnes MK207-16 Marķējums

80. Ja tiek lietota informācijas plāksnīte, tai jābūt izgatavotai tā, lai to nevarētu izmantot atkārtoti. Informācijas plāksnītei jābūt pietiekami lielai, lai uz tās varētu izvietot papildu informāciju.

81. Ražotājs tvertnei pievieno lietošanas instrukciju **valsts valodā**. Instrukcijā norāda šādu informāciju:

81.1. šo noteikumu [79. punktā](#) minēto informāciju, izņemot tvertnes sērijas vai partijas identifikāciju;

81.2. paredzēto tvertnes lietošanas mērķi;

81.3. prasības tvertnes drošai apkalpošanai un uzstādīšanai (montāžai).

“BĪSTAMĀS” IEKĀRTAS

Vienkāršās spiedtvertnes MK207-16

82. Tvertņu tehniskajā dokumentācijā izmanto šādas definīcijas un simbolus:

82.1. aprēķina spiediens P (bar) – ražotāja izvēlēts manometriskais spiediens, kuru izmanto, lai noteiktu spiedienam pakļauto virsmu biezumu;

82.2. maksimālais darba spiediens PS (bar) – maks manometr darba spiediens normālos tvertnes izmantošanas apstākļos;

82.3. minimālā darba temperatūra T_{min} ($^{\circ}C$) – tvertnes sieniņu zemākā stabilā temperatūra normālos izmantošanas apstākļos;

82.4. maksimālā darba temperatūra T_{max} ($^{\circ}C$) – tvertnes sieniņu augstākā stabilā temperatūra normālos izmantošanas apstākļos;

nepieciešamas.

“BĪSTAMĀS” IEKĀRTAS

Vienkāršās spiedtvertnes MK207-16

82.5. materiāla tecēšanas robeža R_{eT} (N/mm²) – vērtība, kura maksimālajā darba temperatūrā T_{max} ir tāda pati kā:

82.5.1. augstākā tecēšanas robeža R_{eH} (N/mm²) materiālam, kam ir gan zemākā, gan augstākā tecēšanas robeža;

82.5.2. stiepes spriegums $R_{p0,2}$ (N/mm²) ir 0,2 %;

82.5.3. nelegētajam alumīnijam stiepes spriegums $R_{p1,0}$ (N/mm²) ir 1,0 %;

82.6. viena tipa tvertnes – tvertnes, kas no prototipa atšķiras tikai ar diametru un kam tiek nodrošināta šo noteikumu [21.](#) un [22. punktā](#) minēto prasību izpilde vai ja attiecībā uz to cilindriskajām daļām ir ievēroti šādi nosacījumi:

82.6.1. ja paraugam papildus galiem ir viens vai vairāki aptveroši gredzeni, tipa ietvaros tvertnēm ir vismaz viens aptverošs gredzens;

“BĪSTAMĀS” IEKĀRTAS

Vienkāršās spiedtvertnes MK207-16

- 82.6. viena tipa tvertnes – tvertnes, kas no prototipa atšķiras tikai ar diametru un kam tiek nodrošināta šo noteikumu [21.](#) un [22. punktā](#) minēto prasību izpilde vai ja attiecībā uz to cilindriskajām daļām ir ievēroti šādi nosacījumi: 82.6.1.
- 82.6.2. ja paraugam ir tikai divi puslodes veida vai izliekti gali, variantiem nav aptveroša gredzena;
- 82.6.3. iespējamās tvertnes garuma maiņas, kas var izraisīt plaisas vai blīvuma zudumu, norāda katra varianta rasējumā;
- 82.7. tvertņu sērija ir 3000 un vairāk viena tipa tvertņu;
- 82.8. tvertņu sērijveida ražošana – noteiktā laikposmā nepārtrauktā ražošanas procesā pēc viena projekta, izmantojot tādus pašus izgatavošanas procesus, ir izgatavotas vairākas viena tipa tvertnes;

“BĪSTAMĀS” IEKĀRTAS

Vienkāršās spiedvertnes MK207-16

82.9. materiālu sertifikāts – dokuments, ar kuru materiālu ražotājs apliecina, ka šo noteikumu [11.](#) un [12. punktā](#) minētie materiāli atbilst tiem noteiktajām prasībām. Sertifikātā iekļauj testu rezultātus, īpaši ķīmiskā sastāva un mehānisko īpašību pārbaudes rezultātus, kas iegūti, izgatavojot materiālu. Ja materiālam izsniegts materiāla atbilstības sertifikāts, atkārtotas materiāla pārbaudes nav nepieciešamas.

Vienkāršās spiedtvertnes MK207-16

LV teksts ir kļūdainis:

3.2. maksimālais darba spiediens (PS) nepārsniedz 30 bāru (bar), un spiediena un tvertnes tilpuma (V) litros (l) reizinājums (PS x V) nepārsniedz 10000 bāru uz litru;

Tātad, ja mums būtu 1000 l tvertne, ar 10 bar spiedienu, tad reizinājums būtu 10000.

Taču katrā tvertnes tilpuma litrā būtu tikai 10 bar, tātad 10bar/l,